

Sotsiaalministeerium
info@sm.ee
Suur-Ameerika 1
10122, Tallinn

Teie 28.08.2026 nr 1.2-2/79-1 ,
SOM/26-0956/-1K

Meie 26.09.2026 nr 2-3/2943-2

Veeseaduse ja ehitusseadustiku muutmise seaduse eelnõu koostöölastamine

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium koostöölastab veeseaduse ja ehitusseadustiku muutmise seaduse eelnõu tingimusel, et arvestatakse käesolevas kirjas esitatud märkustega.

Ministeerium toetab direktiivi (EL) 2020/2184 artikli 11 rakendamiseks vajaliku pädevus- ja turujärelevalveraamistiku loomist. Eelnõu vajab siiski sisulist täpsustamist, sest selle praegune sõnastus ei erista piisavalt joogiveega kokkupuutuvatele toodetele kohaldatavat vastavushindamist, märgistamist, turule laskmist ja turujärelevat ning toodetes kasutatavatele valmismaterjalidele kohaldatavaid katsetamis- ja heakskiitmisnõudeid.

Leiame, et toote nõuetele vastavuse seaduse (edaspidi TNVS) tootepõhiseid kohustusi ei saa üldviitega laiendada materjalidele, mis on mõeldud joogiveega kokkupuutuvate toodete valmistamiseks. TNVS-is sätestatud tootja, importija ja levitaja kohustused, sealhulgas turule laskmist, vastavushindamist, dokumentatsiooni ja märgistamist puudutavad kohustused, on seotud tootega. Direktiivi (EL) 2020/2184 artikli 11 süsteemis tuleb aga eristada toodet ning tootes kasutatavat valmismaterjali: valmismaterjali suhtes kohaldatakse eelkõige katsetamise ja heakskiitmise nõudeid, samal ajal kui vastavushindamise, märgistamise ja turule laskmise nõuded kohalduvad tootele. Nende tasandite eristamata jätmine võib laiendada ettevõtjate tootepõhiseid kohustusi materjalidele, mille suhtes ei ole selliseid kohustusi ette nähtud, ning põhjustada Euroopa Liidu õiguse ebaõige või ebatäieliku rakendamise. Eelnõu tuleb täpsustada nii, et ettevõtjate kohustused ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti pädevuse ulatus oleksid selles osas üheselt arusaadavad.

1. Veeseaduse § 2 lõige 3: toote nõuetele vastavuse seaduse kohaldamine

Kavandatud veeseaduse § 2 lõige 3 laiendab toote nõuetele vastavuse seaduse kohaldamisala joogiveega kokkupuutuvatele toodetele ja materjalidele.

Selline sõnastus ei ole piisavalt täpne. TNVS-i ettevõtjate kohustuste, vastavushindamise, turule laskmise ja turujärelevalve regulatsioon on tootepõhine ning toodete valmistamise materjal ei ole selles raamistikus iseseisev vastavushindamise ega turujärelevalve objekt.

Teeme ettepaneku sõnastada eelnõu § 1 punktiga 2 kavandatav veeseaduse § 2 lõige 3 järgmiselt:

„(3) Joogiveega kokkupuutuva toote hügieeninõuetele vastavuse, märgistamise, turule laskmise ja turul kättesaadavaks tegemisega seotud tootja, tema volitatud esindaja, importija ja levitaja kohustustele, vastavushindamisele, turujärelevalvele ning vastutusele kohaldatakse toote nõuetele vastavuse seadust käesolevast seadusest tulenevate erisustega.“

Seega tuleb sättest välja jätta sõnad „ja materjali“. Materjalidele esitatavad nõuded ning nende nõuete arvestamine toote vastavushindamisel tuleb käsitleda veeseaduse §-s 85⁵ ja sisu selgitada seletuskirjas.

2. Veeseaduse § 85⁵ lõige 3: toodetele ja materjalidele kohalduvate nõuete eristamine

Kavandatud veeseaduse § 85⁵ lõige 3 näeb ette, et joogiveega kokkupuutuvad tooted ja materjalid peavad vastama ühtviisi hügieeni-, vastavushindamis- ja märgistamisnõuetele. Selline sõnastus ei arvesta piisavalt ELi õigusaktides tehtud vahet nõuete reguleerimisobjektide vahel.

Komisjoni rakendusotsus (EL) 2024/368 sätestab toodetes kasutatavate valmismaterjalide katsetamise ja heakskiitmise menetlused ning meetodid. Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2024/370 reguleerib joogiveega kokkupuutuvate toodete vastavushindamist ja komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2024/371 selliste toodete märgistamist. Toote vastavushindamisel võetakse arvesse ka tootes kasutatud valmismaterjalide vastavust kohaldatavatele nõuetele. Kõik nimetatud nõuded ei kohaldu seega toodetele ja materjalidele ühetaoliselt.

Sama eristust kajastab ka eelnõu vastavustabel, mille kohaselt käsitleb rakendusotsus (EL) 2024/368 valmismaterjalide katsetamist ja heakskiitmist, määrus (EL) 2024/370 toodete vastavushindamist ning määrus (EL) 2024/371 joogiveega kokkupuutuvate toodete ühtlustatud märgistust.

Teeme ettepaneku sõnastada eelnõu § 1 punktiga 6 kavandatav veeseaduse § 85⁵ lõige 3 järgmiselt:

„(3) Joogiveega kokkupuutuvad tooted ja nendes kasutatavad valmismaterjalid peavad vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2020/2184 (ELT L 435, 23.12.2020, lk 1–62) artiklis 11 ning selle alusel kehtestatud Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud nõuetele. Joogiveega kokkupuutuva toote vastavust hinnatakse ja toode märgistatakse nimetatud Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud korras.“

Kavandatud sõnastus säilitab toodetes kasutatavate valmismaterjalide suhtes kohaldatavad hügieeni-, katsetamis- ja heakskiitmisnõuded, kuid seob vastavushindamise ja märgistamise selgelt tootega. Sellega välditakse tõlgendust, nagu tuleks igale materjalile kohaldada määruse (EL) 2024/370 kohast toote vastavushindamist ja määruse (EL) 2024/371 kohast tootemärgistust.

Palume viia sama eristus sisse kogu eelnõus, seletuskirjas ja vastavustabelis. Toodete puhul tuleb käsitleda vastavushindamist, ELi vastavusdeklaratsiooni, märgistamist, turule laskmist, turul kättesaadavaks tegemist ja turujärelevalvet. Toodetes kasutatavate valmismaterjalide puhul tuleb käsitleda neile kohaldatavaid hügieeni-, katsetamis- ja heakskiitmisnõudeid ning nende nõuete täitmist tõendavate dokumentide kontrolli toote vastavushindamise ja turujärelevalve käigus. Eelnõu ja selle seletuskiri peab olema üheselt mõistev, et valmismaterjal on iseseisev TNVS-i kohase vastavushindamise, märgistamise või turujärelevalve objekt.

3. Veeseaduse § 85⁵ lõige 4: vastavushindamise objekt ja vastavushindamisasutuse roll

Kavandatud veeseaduse § 85⁵ lõike 4 kohaselt tõendab vastavushindamisasutus nii joogiveega kokkupuutuva toote kui ka materjali vastavust hügieeninõuetele. Selline sõnastus ei erista piisavalt toote vastavushindamist ja tootes kasutatud valmismaterjalide katsetamist ning heakskiitmist.

Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2024/370 kohase vastavushindamise objekt on joogiveega kokkupuutuv toode. Toote vastavushindamisel hinnatakse muu hulgas tootes kasutatud valmismaterjalide vastavust kohaldatavatele minimaalsetele hügieeninõuetele. Komisjoni rakendusotsus (EL) 2024/368 näeb valmismaterjalide puhul ette katsetamise ja heakskiitmise menetlused ning meetodid, mida võetakse arvesse toote vastavushindamisel. Materjal ei ole seega määruse (EL) 2024/370 kohase tootepõhise vastavushindamise eraldiseisev objekt.

Sama eristus nähtub eelnõu vastavustabelist, mille kohaselt reguleerib rakendusotsus (EL) 2024/368 valmismaterjalide katsetamist ja heakskiitmist ning määrus (EL) 2024/370 vastavushindamismenetlusi ja vastavushindamisasutuste määramist.

Teeme ettepaneku sõnastada eelnõu § 1 punktiga 6 kavandatav veeseaduse § 85⁵ lõige 4 järgmiselt:

„(4) Joogiveega kokkupuutuva toote vastavushindamine toimub Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2020/2184 artikli 11 alusel kehtestatud Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud korras. Nimetatud vastavushindamist teostavale vastavushindamisasutusele kohaldatakse toote nõuetele vastavuse seadust käesolevast seadusest tulenevate erisustega.“

Seletuskirjas tuleb vastavalt selgitada, et tootes kasutatud valmismaterjalide nõuetekohasust kontrollitakse toote vastavushindamise käigus nende kohta esitatud katse- ja heakskiitmistõendite alusel. Valmismaterjalile ei kohaldata eraldiseisvalt tootele ette nähtud vastavushindamismenetlust ega toote märgistamise nõudeid. Seletuskirja praegune terminoloogia ei erista neid tasandeid piisavalt, sest selles kasutatakse ka sõnastust, mille järgi vastavushindamisasutus tõendab „toote või materjali“ vastavust.

Seletuskirja teeme ettepaneku lisada järgmine selgitus:

„Joogiveega kokkupuutuva toote vastavushindamisel hinnatakse muu hulgas, kas tootes kasutatud valmismaterjalid vastavad direktiivi (EL) 2020/2184 artikli 11 alusel kehtestatud Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud nõuetele. Valmismaterjalide nõuetekohasust hinnatakse eelkõige nende katsetamise ja heakskiitmise tulemuste ning asjakohaste tõendite alusel. Valmismaterjal ei läbi eraldiseisvalt tootele ette nähtud vastavushindamismenetlust ning sellele ei kohaldata toote märgistamise nõudeid.“

4. Veeseaduse § 250 lõige 8: TTJA turujärelevalvepädevuse ulatus

Kavandatud veeseaduse § 250 lõige 8 annab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile pädevuse teha riiklikku järelevalvet nii joogiveega kokkupuutuvate toodete kui ka materjalide vastavushindamise, märgistamise, turule laskmise ja turul kättesaadavaks tegemise nõuete täitmise üle. Selline sõnastus ei erista toodete turujärelevalvet tootes kasutatud valmismaterjalide nõuetekohasuse kontrollist.

TNVS § 50 lõike 1 kohaselt teevad turujärelevalveasutused riiklikku järelevalvet toodetele

õigusaktidega kehtestatud nõuete täitmise üle. Ka TNVS-is sätestatud vastavushindamise, ELi vastavusdeklaratsiooni ning turule laskmise kohustused on seotud tootega.

Joogiveega kokkupuutuvas tootes kasutatud valmismaterjalide nõuetekohasust tuleb kontrollida toote turujärelevalve käigus, hinnates muu hulgas valmismaterjalide katsetamist ja heakskiitmist tõendavate dokumentide olemasolu, asjakohasust ning seost konkreetse tootega. See ei tähenda, et valmismaterjal oleks iseseisev TNVS-i kohase turujärelevalve objekt. Ka eelnõu vastavustabel seob turule laskmise kohustuse toodetega, milles kasutatakse nõuetekohaselt heakskiidetud valmismaterjale.

Teeme ettepaneku sõnastada eelnõu § 1 punktiga 10 kavandatav veeseaduse § 250 lõige 8 järgmiselt:

„(8) Riiklikku järelevalvet joogiveega kokkupuutuva toote suhtes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2020/2184 artikli 11 alusel kohaldatavate hügieeni-, vastavushindamis- ja märgistamisnõuete ning turule laskmise ja turul kättesaadavaks tegemise nõuete täitmise üle teeb Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.“

Seletuskirjas tuleb täpsustada, et TTJA kontrollib toote turujärelevalve käigus ka tootes kasutatud valmismaterjalide nõuetekohasust tõendavate katse-, heakskiitmis- ja muude dokumentide olemasolu ning asjakohasust. Valmismaterjalide kohta esitatavate tõendite kontroll on osa toote nõuetele vastavuse kontrollist ega tähenda valmismaterjali käsitamist iseseisva TNVS-i kohase vastavushindamise või turujärelevalve objektina.

Seletuskirja võib lisada järgmise selgituse:

„TTJA kontrollib joogiveega kokkupuutuva toote turujärelevalve käigus muu hulgas toote vastavushindamist, ELi vastavusdeklaratsiooni, märgistust ning tootes kasutatud valmismaterjalide katsetamist ja heakskiitmist tõendavaid dokumente. TTJA hindab dokumentide olemasolu, asjakohasust ja seost konkreetse toote või tootetüübiga. Valmismaterjali kohta esitatud tõendite kontrollimine ei tähenda, et valmismaterjal oleks iseseisev TNVS-i kohase turujärelevalve objekt.“

5. Seletuskiri ja vastavustabel: TTJA ülesanded teavitava asutusena

Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2024/370 sätestab joogiveega kokkupuutuvate toodete vastavushindamismenetlused ja vastavushindamisasutuste määramise reeglid. Seetõttu peab riigisisest õigusest üheselt nähtuma, milline asutus täidab selles valdkonnas teavitava asutuse ülesandeid.

TNVS § 30 lõike 1^a kohaselt annab vastavushindamisasutusele tegevusloa Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet. TNVS § 34 lõike 1 kohaselt teavitab tegevusloa andnud asutus tegevusloa andmisest, selle kehtivuse peatamisest või kehtetuks tunnistamisest Euroopa Komisjoni ja teisi liikmesriike. Seega tuleneb TTJA teavitava asutuse ülesanne TNVS §-de 30 ja 34 koostoimest.

Eelnõu normitekst ega seletuskiri ei ava siiski piisavalt selgelt, kuidas TNVS-i üldregulatsioon seostub määruse (EL) 2024/370 kohaste teavitava asutuse ülesannetega. Seletuskirjas on märgitud, et TTJA tegutseb tegevusloa andmisel ka teavitava asutusena, kuid seda seost tuleb kirjeldada täpsemalt ning eristada teavitava asutuse ülesanded TTJA turujärelevalveülesannetest.

Teeme ettepaneku täiendada seletuskirja järgmise selgitusega:

„Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2024/370 kohase teavitava asutuse ülesandeid täidab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet. Toote nõuetele vastavuse seaduse § 30 lõike 1¹ alusel annab TTJA nõuetele vastavale vastavushindamisasutusele tegevusloa ning sama seaduse § 34 alusel teavitab tegevusloa andmisest, selle kehtivuse peatamisest või kehtetuks tunnistamisest Euroopa Komisjoni ja teisi liikmesriike. Teavitava asutuse ülesanded on eraldiseisvad TTJA turujärelevalveülesannetest.“

Samuti tuleb vastavustabelis määruse (EL) 2024/370 juures märkida, et riigisisene õiguslik alus TTJA teavitava asutuse ülesannetele tuleneb TNVS § 30 lõikest 1¹ ja §-st 34. Praegu viitab vastavustabel teavitava asutuse funktsiooni õigusliku aluse tagamise vajadusele, kuid ei ava piisavalt täpselt olemasolevat õiguslikku alust ega selle seost eelnõuga.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Liina Vahtras
majandus- ja tööstusminister

Risto Jõgi +372 639 7681
Risto.Jogi@mkm.ee

